

Grönbok om rätt till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som är bosatta i EU

Justitiedepartementet

2011-12-28

Dokumentbeteckning

KOM(2011) 735 slutlig

Grönbok om rätt till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som är bosatta i Europeiska unionen (direktiv 2003/86/EG)

Sammanfattning

Kommissionen vill med sin grönbok inleda en offentlig debatt om familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som är bosatta i EU.

Grönboken innehåller ett antal frågor rörande bestämmelserna i direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening (nedan benämnt familjeåterföreningsdirektivet). När svaren inkommit avser kommissionen att anordna en offentlig utfrågning. På grundval av samrådet kan kommissionen komma att föreslå förändringar av eller tillägg till familjeåterföreningsdirektivet eller utfärda riktlinjer, men också välja att inte göra något alls.

Kommissionen har inbjudit följande intressenter att svara på frågorna i grönboken: samtliga EU-institutioner, nationella, regionala och lokala myndigheter, kandidatländer, partnerländer, mellanstatliga och icke-statliga organisationer, alla statliga aktörer och privata tjänsteleverantörer som berörs av frågorna om familjemedlemmar, den akademiska världen, arbetsmarknadens parter, det civila samhällets organisationer och enskilda personer.

Regeringen befarar att en omförhandling av direktivet skulle kunna leda till skärpta bestämmelser, varför regeringen inte förordar en revidering av direktivet.

1.1 Ärendets bakgrund

Familjeåterförening ligger bakom en stor, om än minskande, andel av den lagliga migrationen från tredjeländer till EU:s medlemsstater.

Europeiska unionens råds direktiv 2003/86/EG antogs den 22 september 2003. Familjeåterföreningsdirektivet innehåller bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning för tredjelandsmedborgare. Bestämmelserna genomfördes den 30 april 2006 i den svenska utlänningslagen (SFS 2006:220, prop. 2005/06:72, bet. 2005/06:SfU8, rskr 2005/06:190).

Kommissionen publicerade 2008 en rapport om medlemsstaternas genomförande av direktivet, COM(2008/610). Kommissionen identifierade å ena sidan en del övergripande problem med inkorrekt införlivande (bestämmelserna om viseringslättnad, beviljande av eget uppehållstillstånd oberoende av referenspersonen, hänsyn till barnets bästa, rättslig prövning och gynnsammare familjeåterföreningsvillkor för flyktingar). Å andra sidan konstaterade kommissionen i rapporten att familjeåterföreningsdirektivet ger medlemsstaterna för stort manöverutrymme vid tillämpningen av en del av de fakultativa bestämmelserna, särskilt i fråga om väntetid, inkomstkrav och integrationsåtgärder. I rapporten angavs att en grönbok skulle publiceras.

Grönboken presenterades den 15 november 2011.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen vill med grönboken inleda en debatt om familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som är bosatta i EU. Alla intressenter erbjuds att svara på ett antal frågor rörande vissa bestämmelser i familjeåterföreningsdirektivet.

Frågorna berör följande ämnen:

- vem som kan utgöra anknytningsperson
- krav på anknytningspersonen
- tvångsäktenskap
- krav på integrering
- krav på högsta ålder för barn vid ingivande av ansökan
- andra familjekonstellationer än traditionell kärnfamilj
- krav med integrationsfrämjande syften
- väntetid för uppehållstillstånd på grund av mottagningskapacitet
- uppehållstillståndets giltighetstid

- asylrelaterade frågor
- bedrägeri och missbruk
- avgifter för ansökan
- handläggningstider
- omständigheter i samband med prövning av ansökan om uppehållstillstånd och vid återkallelse av uppehållstillstånd.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

De svenska reglerna om utlänningars rätt till inresa och vistelse i Sverige återfinns i utlänningslagen (2005:716) och utlänningsförordningen (2006:97). Eventuella förändringar av familjeåterföreningsdirektivet kan förmodas få effekt på den svenska lagstiftningen.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Grönboken i sig medför inga budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Kommissionens grönbok syftar till att skapa en debatt om bestämmelserna för anhöriginvandring för tredjelandsmedborgare samt hur dessa efterlevs och fungerar i praktiken. Kommissionen har angett att en konsekvens av debatten skulle kunna bli att bestämmelserna i familjeåterföreningsdirektivet ändras.

Regeringen befarar att en omförhandling av direktivet skulle kunna leda till skärpta bestämmelser, varför regeringen inte förordar en revidering av direktivet.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Några tydligt formulerade ståndpunkter från medlemsstaterna är inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Regeringen har bett om Migrationsverkets synpunkter på grönboken.

3 Förslagets förutsättningar

2011/12:FPM72

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

–

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

–

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen har erbjudit alla intressenter att inkomma med sina svar senast den 1 mars 2012. Därefter kommer kommissionen att anordna en offentlig utfrågning. Hur kommissionen sedan väljer att gå vidare beror på de synpunkter som inkommer. Kommissionen kan föreslå tillägg till eller förändringar av familjeåterföreningsdirektivet, utfärda riktlinjer eller välja att inte gå vidare alls.

4.2 Fackuttryck/termer